

NOVICIJAT

◆ NOVICIJSKA GODINA 2007./2008.

◆ BR. 1 (5)

◆ GODINA V.

Sadržaj

Molitva redovnika

Nisam bolji od drugih,
a postavio si me da druge spašavam.
Moje je svjetlo tako slabašno
da jedva vidim put pred sobom,
a moram postati znak za druge.
I ja sam brašno iz obične vreće,
čovjek sam kao i ostali,
a ti hoćeš da moja slabost bude jakost drugih;
da moje siromaštvo bude bogatstvo
siromašnih;
da moja nemoć bude nad svima.
Gospodine, ja nisam bolji od drugih.
Očisti moje usne
gorućim ugljenom svoje svetosti
i moja će tama postati svjetlo
i moja riječ navještaj. Amen.

Molitva redovnika..... 2

Milost početaka 3

DOGAĐANJA

Susret odgajanika u Šibeniku..... 4

Studijski dani o spisima
sv. Franje Asiškog 6

PREDSTAVLJAMO

Hrvatska franjevačka provincija
sv. Ćirila i Metoda 8

Kostrena 10

Novaci s Visovca na Trsatu 11

Franjevačka provincija sv. Jeronima
u Dalmaciji i Istri 12

Franjevačka provincija
Presvetog Otkupitelja 15

Franjevačka provincija
Bosne Srebrenе 20

Hercegovačka franjevačka provincija
Uznesenja BDM 24

Provincija franjevaca trećoredaca
glagoljaša 27

REPORTAŽA

Hodočašće u Asiz, mjesto odakle
je sve počelo 31

Adrese novicijata 35

NOVICIJAT

List novicijata

Franjevačkih provincija s područja Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Slovenije

Godina V.,
br. 1. (5)

Izdavač:
Novicijati Franjevačkih
provincija s područja
Hrvatske, Bosne i
Hercegovine i Slovenije
Glavni i odgovorni

urednik:
fra Ivan Miklenić

List uredili novaci

Fotografije:
Iz arhiva novicijata

Adresa uredništva:
Frankopanski trg 12,
51 000 Rijeka, Hrvatska

Grafički urednik:
Danijel Lončar

Tisak:
Grafika Markulin,
Lukavec

Milost početaka

Kako kaže propovjednik sve ima svoje vrijeme, vrijeme rađanja i vrijeme umiranja! Vrijeme dolaženja i vrijeme odlaženja, (usp. Prop 3) a mi možemo reći vrijeme kušnje - novicijata i vrijeme življjenja prihvaćenog! Bog zove koga hoće, kada hoće i gdje hoće! To se najbolje vidi u našim bratstvima! Ima nas iz različitih mjesta, neki su bili u franjevačkom sjemeništu a mnogi su ostavili svoj auto, posao, veze i poznanstva poradi onog najizvrsnijeg- spoznanja Isusa Krista koji ih zove da podu za njim! Radost je to za Crkvu i franjevački red, radost je to za svaku provinciju jer novaci su ne samo naša budućnost već i naša sadašnjost!

I ove novicijatske godine želimo doći do Vas putem zajedničkog lista NOVICIJAT. Već petu godinu za redom nastojimo u riječi i slici predstaviti život naših bratstava i tako svima izraziti svoju zahvalnost za Vaše svjedočenje vjere i zvanja nama mlađima, za Vašu molitvu, blagu i lijepu riječ, za brigu i skrb!

Susret svih franjevačkih odgajanika u Šibeniku, hodočašće franjevačkih novaka u Asiz prilika su da se bolje upoznamo, razmijenimo iskustva i zajedno idemo istom cilju – Kristu Gospodinu!

Želimo Vam svima MIR I DOBRO!

fra Ivan Miklenić

Susret odgajanika u Šibeniku

UŠibeniku je 5. listopada 2007. godine započeo susret franjevaca u početnoj formaciji i odgojitelja Južnoslavenske konferencije, u koju su uključene provincije iz Hrvatske, Slovenije i Bosne i Hercegovine. Susret se održao u hotelskom naselju *Solaris* kod Šibenika, od 5. do 7. listopada prošle godine.

Na susreću se okupilo oko 180 odgajanika iz šest franjevačkih provincija ove konferencije. Uz odgojitelje na konferenciji su sudjelovali generalni ministar Reda fra José Rodríguez Carballo, zatim generalni definitor za ovo područje fra Šime Samac i generalni tajnik za formaciju i studije fra Massimo Fusarelli.

Dok je prvi dan susreta bio uglavnom rezerviran za smještaj i upoznavanje zbog kratkoće vremena, drugoga dana započelo se s radom. Susret je započeo obraćanjem Generalnog ministra sudionicima, koji je tom prilikom predstavio svoje pi-

► Pravilo iz ruke Generalnog ministra

smo mladima. U njemu je istaknuo prije svega prvenstvo vjere i potrebu za odlučnim, korjenitim i radosnim odgovorom na naš poziv. Kroz kasniji razgovor

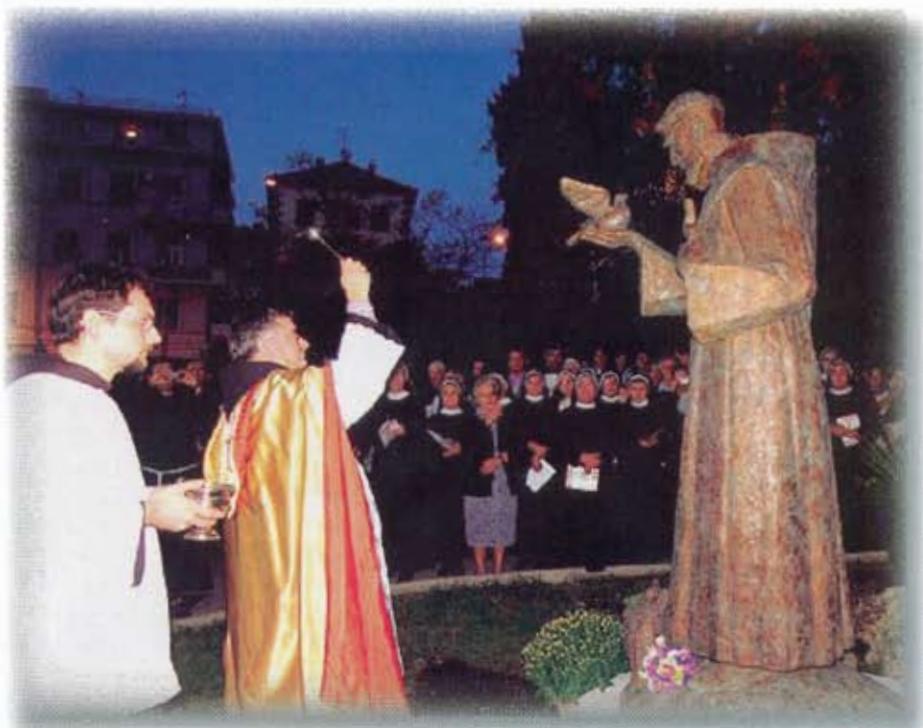
i tijekom euharistijskog slavlja Generalni je ministar naglasio važnost i neizostavnost izgradnje osobnog, prisnog i prijateljskog odnosa s Kristom, kao nužan uvjet za ispunjen i radostan franjevački život.

Istoga dana u poslijepodnevnim satima odgajanici su se susreli sa fra Massimom

Fusarelliem koji je tom prilikom dotaknuo i otvorio teme vezane uz odgoj i formaciju. Zaustavljajući se na važnosti ljudskog odgoja i na pomoći odgojnih znanosti, u svome se obraćanju dotaknuo odgoja za bratski život kao neizostavne komponente franjevačkog poziva i života, zatim se osvrnuo na upotrebu interneta za osobne potrebe i za potrebe pastorala kao i na važnosti izobrazbe za medije. Pritom je istaknuo prednosti suvremenih tehničkih i medijskih pomagala kao jedne nužnosti bez koje je suvremena komunikacija gotovo nezamisliva. Paralelno s time naglasio je i opasnosti do kojih može dovesti njihova zloporaba kako u osobnom tako i u javnom djelovanju. U jednome dijelu svoga govora nadovezao se i na prijepodnevni nagovor Generalnog ministra osvrćući se na neizostavnost evanđelja za život svakog manjeg brata.

Navečer svi su se sudionici okupili u Šibeniku kod svečanog blagoslova kipa sv. Franje. Nakon svečane molitve Večernje koju je predmolio šibenski biskup msgr.

► Generalni ministar je blagoslovio kip u Šibeniku

Ante Ivas, Generalni je ministar blagoslovio kip.

Posljednji dan susreta bila je prilika za susret s poglavicom Franjevačke kustodije Svetе zemlje fra Pierbattistom Pizzaballom. Tom je prilikom predstavio višestoljetno poslanje Reda u Svetoj zemlji, zajedno sa sadašnjim stanjem u svetim mjestima u složenoj i nesigurnoj zbilji Bliskog Istoka.

Susret je završio Euharistijskim slavlјem koje je predvodio fra Massimo. Ovakav susret danas više nije rijetkost ali je svakako prilika da se nove i mlade snage Reda već u svojoj početnoj formaciji susretnu s bogatstvom različitosti sudionika kao i s poticajem da se **usudimo** živjeti i osmisli svoje zvanje u današnjem svijetu.

fra Daniel Patafa

► Fra Massimo - generalni tajnik za studije

Studijski dani o spisima

► Neiscrpni predavači

Mi novaci bili smo prisutni, 7. i 8. ožujka, na studijskim danima o Spisima sv. Franje na koje nas je pozvao otac provincial Željko Železnjak. Studijski dani bili su u Zagrebu u Dubravi u dvorani samostana Bezgrješnog začeća BDM. Bili smo, doista, radosni što putujemo u Zagreb prvenstveno zbog susreta s ostalom braćom, ali i zbog samih predavanja od kojih smo dosta očekivali.

Vrijeme nam nije bilo previše povoljno zbog jake bure, no stigli smo u Zagreb bez poteškoća. Ondje su se našli i novaci franjevaca konventualaca, i novaci franjevaca trećoredaca kojima su udari bure na Krčkom mostu bili još jači. Studijski dani imali su veći kadar predavača i po programu su nudili veliku širinu s obzirom na teme, pa pretpostavljam da je na predavačima bio i teret odgovornosti prema

karizmi. Sam program ta dva dana bio je solidno podijeljen, a cilj je bio objasniti okolnosti nastanka Spisa, ali objasniti i važnost tih istih Spisa za razvoj franjevačke duhovnosti i načina života koji je obilježio povijest Crkve. Ti su dani, vjerujem, željeli potaknuti na razmišljanje i veće respektiranje

onoga što je čist izvor franjevačke duhovnosti.

A kako je bilo?

Dani su započeli kišnim korizmenim petkom, dvorana u Dubravi bila je gotovo cijela popunjena. Prvi dan bilo je više redovica, nego redovnika, a našao se i pokoji član FSR-a, od kojih i varaždinski biskup mons. Josip Mrzljak. Studijski dani započeli su "U Ime Gospodnje", tj. molitvom kako je doista franjevački. U prvom danu bilo je predviđeno manje sadržaja. Predavanja su bila prijepodne od 9 h, do podneva kad je bila Euharistija. A nastavljala su se poslijepodne u 16 sati. Drugi dan bio je mnogo sadržajniji, a mi sudionici – većinom pripadnici široke franjevačke karizme, cijeli smo taj dan proveli u Dubravi. To je za većinu sudionika bilo pomalo naporanog. Ono što je uspješno razbijalo

► Franjin Blagoslov bratu Leanu

sv. Franje Asiškog

zainteresiranost slušatelja bila je velika opširnost kojom su većina predavača nastupila. To nije bilo dobro za slušatelje jer se opširnim izlaganjem nije iznijela sadržajna bit.

Bilo je dosta redovnika i redovnica koji su unatoč brojnim obvezama došli i time obogatili druženje čiji se vrhunac osjetio u slavljenju Euharistije i susretima izvan predavanja.

Cjelokupni skup redovnika franjevačke karizme uvijek je dobar i zbog razloga što nam on daje sliku nas samih. Radost, spontani humor, namjerni cini-zam, dobra i manje dobra predavanja, itd., sve je to slika nas samih. To je slika koju nipošto ne smijemo zanemariti. U toj slici svaki pojedinac studijskih dana zasigurno je opazio još nešto, zasigurno video stvari koje

u našem životu treba vrednovati i one koje žive unutar franjevačkog života, a nipošto mu ne pripadaju. Što činiti kad se to primijeti? Naši odgojitelji imaju dobar savjet koji kaže: "Neka svatko počne mijenjati najprije samoga sebe". Studijske dane zaključili smo molitvom Večerne časoslova, a zatim smo se razišli u miru.

fra Mihajlo Vujnović

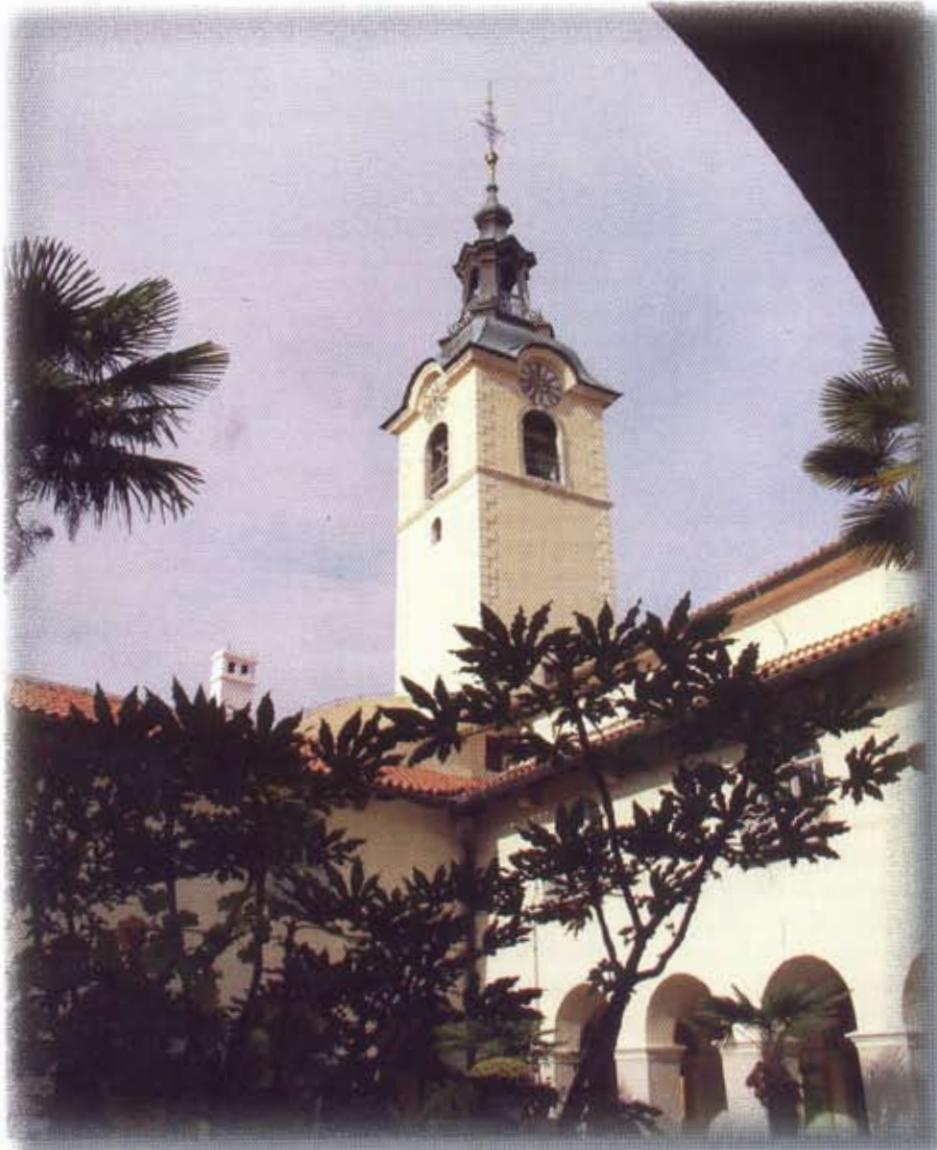

► Pažljivo slušanje sudionika

Hrvatska franjevačka provincija sv. Ćirila i Metoda

Provincija je danas po cijeloj Gornjoj Hrvatskoj, Slavoniji, Hrvatskom Primorju, Srijemu, Banatu i Bačkoj, te je po rasprostranjenosti najveća u našim krajevima. Po datumu utemeljenja ona je najmlađa. Ustanovljena je 1900. godine, a nastala je spajanjem hrvatskih djelova triju provincija: Hrvatsko-kranjske provincije sv. Križa (zapadni dio), Provincije sv. Ladislava (središnji dio) i Provincije sv. Ivana Kapistranskog (Slavonija i Srijem). Osnivač naše provincije bio je časni sluga Božjeg. Vendelin Vošnjak koji je i bio prvi provincial novi nastale provincije sv. Ćirila i Metoda, te je i sam kasnije bio magister novaka na Trsatu. Osnivanjem provincije također je bio i uspostavljen novicijat koji se nalazio na Trsatu gdje se i danas nalazi, ali mjesto novicijata kroz povijest nije uvek bilo na Trsatu.

Od osnutka Provincije 1900. g. pa sve do početka Drugog svjetskog rata novicijat je bio u Rijeci, na Trsatu. Godine 1941., Talijani su okupirali Rijeku i Trsat te se novicijat seli u Kloštar Ivančić. Zbog rata i loše povezanosti među samostanima i zbog finansijskih razloga, svake tri godine

► Trsat - kuća novicijata

mijenja se mjesto novicijata. Novicijat se uspostavlja u samostanima koji su mogli uzdržavati novake: to su bili samostani u Kra-

pini, Baču, Vukovaru i Černiku. U Černiku novicijat je bio uspostavljen od 1955. g. do 1978. g. kada se seli na Trsat, ali samo nakon

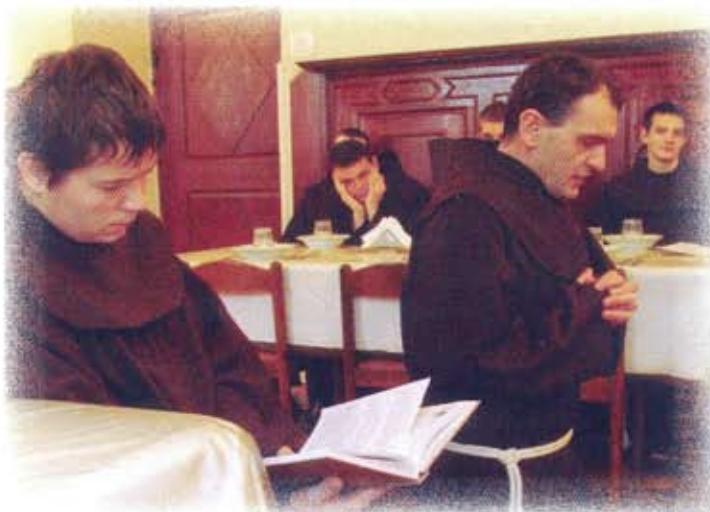
jedne godine novicijat se opet vraća u Cernik te tamo ostaje do 1981. g. kada se opet vraća na Trsat gdje se i danas nalazi.

Kao što sam već spomenuo naš novicijat nalazi se na Trsatu, gdje smo došli iz postulature 23. 8., a obukli smo habit 1. 9. Trenutno nas ima devet novaka iz naše provincije i jedan iz Zadarske provincije sv. Jeronima tj. fra Bojan Rizvan koji je iz Rijeke. Ostala devetorica dolaze iz svih djelova lijepe naše, a i šire. Tako fra Marko Živković dolazi iz Privlake, fra Zdravko Čukelj iz Laza kod Marije Bistrice, fra Danijel Patafta iz Rijeke, fra Hrvoje Dovođa iz Opuzena, fra Josip Kramar iz Zagreba, fra Mihajlo Vujnović iz Požege, fra Bela Malagurski iz Subotice, fra Ivan Pintarić iz Zagreba i fra Davor Filko iz Klanjca. Kao što vidite kako smo šarolika ekipa, ali uvijek nalazimo zajednički jezik u svemu kako u molitvi, radu, studiju tako i u nekoj šali te je kod nas uvijek veselo.

fra Davor Filko

► Da nam je barem on magister! Žakon je!

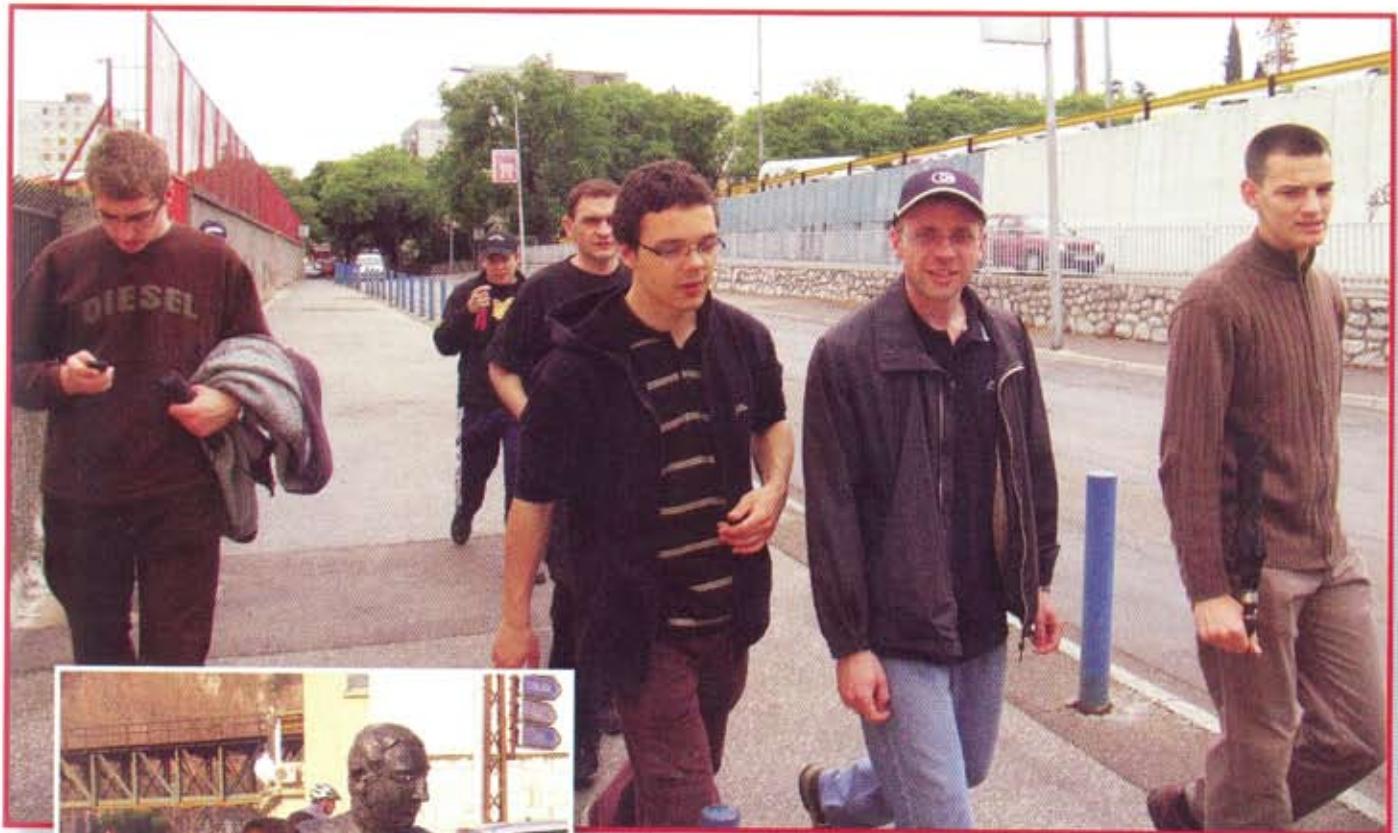

► Pravilo - napamet!

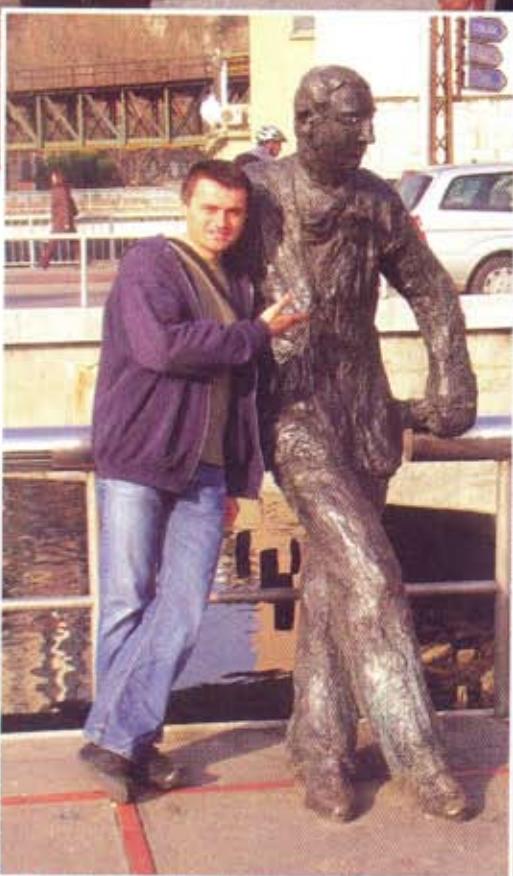

► Dok smo još svi na okupu....

Predstavljamo

▲ Na putu prema Kostreni

◀ ... na Rječini

▼ Odmor uz kavu!!!

KOSTRENA

Susjedna Riječka općina Kostrena u prošlosti je bila poznata kao mjesto jake pomorske tradicije, dio svoga pomorskog nasljeđa očuvala je i danas ali je nama ostala značajna po tome što nam zbog svoje blizine, sat vremena hoda, i šetališta uz more jedno od mjeseta gdje trsatski novaci rado odlaze na zajedničke kraće izlete i šetnje. Ovu *tradiciju* nastavila je i ovogodišnja generacija novaka, koja je sa svojim vicemagistrom fra Krunoslavom, otišla 16. svibnja na jedna takav izlet. Osim šetnje uz more koju smo **začinili** kavom i sladoledom, ono što je najbitnije od svega bilo je opušteno bratsko druženje i neizostavna zafrkancija. Na povratak smo već stvarali planove za toplije ljetne dane i kupanje na kostrenskim plažama.

NOVACI S VISOVCA NA TRSATU

Novicijat kao specifično razdoblje kušnje ne ostavlja novacima previše prostora za susrete s novicijatskim zajednicama drugih Provincija ali se u posljednje vrijeme otkriva i pokazuje da su takvi susreti, ma koliko rijetki plodonosni i preporučljivi. To su jedinstvene prilike da novaci međusobno izmjene svoja životna i novicijatska iskustva ali i posebne prilike za sklapanje novih prijateljstava i poznanstava, nužnih u životu svakog redovnika franjevca.

Na tome je tragu organiziran i ovogodišnji susret novaka dviju susjednih Provincija, Splitske i Zagrebačke, na Trsatu. Susret je

► Trsat - pod okriljem Majke milosti

organiziran dosta spontano i bez nekih velikih dogovora, a obično takvi susreti ispadnu i najbolji, kao što je bilo i s ovim. Braća novaci s Visovca stigli su na Trsat, predvođeni svojim magistrom fra Josipom, navečer 13. veljače ove godine. Drugi dan u planu je bio

zajednički izlet na otok Krk. Naš dragi fra Serafin, *vrhunski organizator i businessman*, organizirao nam je prijevoz kombijem građevinske tvrtke GP Krk. Prvo smo posjetili grad Krk gdje su nam se pridružila braća novaci iz samostana franjevaca trećoredaca, da bi nakon toga zajedno otišli na Košljun. Ovdje smo proveli cijeli dan. Na Košljunu nas je dočekao fra Mavro Velnić (89), koji nas je u svojstvu domaćina lijepo ugostio i proveo samostanom. U petak, 15. veljače, podijeljeni u dvije grupe otišli smo u obilazak Rijeke. Istoga dana braća s Visovca prisustvovala su tradicionalnom izgovaranju napamet Pravila Reda, što se u našoj Provinciji prakticira svakog petka u korizmi prije ručka. Toga petka izgovarali su ga fra Daniel i fra Hrvoje - Rođo. Sve što je lijepo brzo završi pa je tako došao kraj i ovom našem susretu, braća su se u subotu 16. veljače vratila u svoju novicijatsku kuću na Visovac. Ali je neizbrisiv ostao trag bratskoga susreta.

fra Daniel Patafia

► Zajednički izlet na Košljun

Franjevačka provincija sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri

Novicijat! Novicijat nije i ne bi trebao biti samo ovaj časopis koji sada čitate, novicijat nije i ne bi trebao biti ni 365 dana koje jedva čekamo da prođu, novicijat bi po mome mišljenju trebao biti **način života!** To je na svojevrstan način *temelj franjevačkog i bratskog života* i zato bi to trebalo biti povlašteno vrijeme u životu svakog redovnika -franjevca. Da bi se taj temelj napravio i učvrstio potrebni su nam svakako neki elementi bez kojih ne bi opstali u načinu života koji smo svjesno i odgovorno prihvatali, a to su: bratstvo, molitva, samoća, susret s Bogom u Njegovoj riječi, proučavanje Spisa sv. Franje iz kojih primamo nadahnuća i poslanja kako što bolje ostvariti svoj put i još mnoge druge stvari koje čine naš **način života** –novicijat!

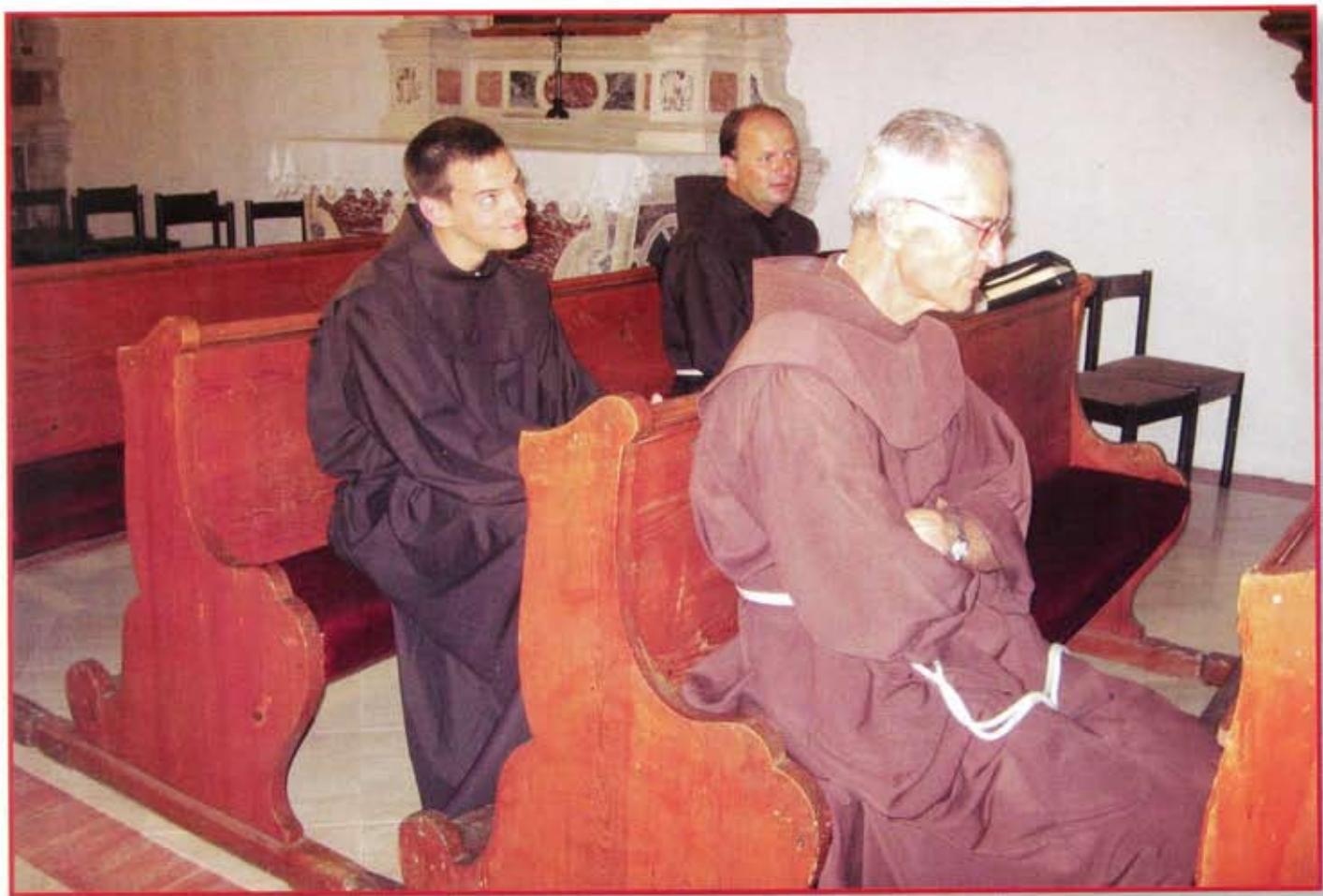
Novicijat franjevačke provincije sv. Jeronima započeo je na blagdan Gospe od Andela –Porcijunkulu, 2. kolovoza 2007. godine na otočiću Košljunu koji se nalazi na južnoj strani otoka Krka, nedaleko od mjesta Punta. Na tom se otočiću novicijat odvijao već od samog dolaska franjevaca 1447. godine uz povremene prekide u Kopru, Zadru,

► Franjevački samostan - Košljun

► Lako ti je kad imaš starijeg brata u Asuzu

► Do nogu učitelja - fra Klement i novaci

► fra Mavro - "generacija"

► Na hodočašću

Dubrovniku... Ove godine je novicijat započeo nakon kraće stanke od 2 godine zbog nedostatka kandidata. U novicijat su stupili dvojica novaka fra Drago Stanić i fra Bojan Rizvan. Fra Drago je ušao kao starije zvanje tako da je postulaturu obavio u Zadru i na Košljunu, dok je fra Bojan došao iz Zadra gdje je bio u sjemeništu „Zmajević“. Obred oblačenja je bio skroman, ali svečan i dostojanstven uz prisutstvo mnoge braće i cijele uprave Provincije. Braća koja su bila s nama na slavlju našeg oblačenja ohrabrla su nas svojom molitvom, razgovorom i darovanom ljubavlju kako bi mogli radosno izvršiti ono što smo molili pri obredu: „da naučimo s ljubavlju i veselo na sebe uzeti jaram Gospodinov i tako savrše-

Predstavljamo

no naslijedovati Krista po uzoru siromašnog i poniznog sv. Franje –ljubitelja križa!"(franjevački obrednik redovničkog zavjetovanja, str. 14) Svoj novicijatski hod nastavili smo pod brižljivim vodstvom našega magistra fra Klementa Sršena, ali i cijele zajednice braće koja su živjela na Košljunu. Kako je novicijat ipak i vrijeme razmišljanja i traženja svoga puta i svoga naslijedovanja Gospodina tako je fra Drago odlučio napustiti naše franjevačko bratstvo te je prešao u jednu dijecezansku biskupiju. Vjerujemo da je naš brat Drago to učinio vođen Duhom Božjim pa mu želimo da ga i dalje taj Duh vodi putem naslijedovanja Krista i njegova jarma koji je sladak (usp. Mt 11, 30).

Kao što je već prije gore rečeno za bratstvo koje je jedan od temelja franjevaštva potrebno je najmanje dvojica braće, a kako sam po odlasku fra Drage ostao sam moj je novicijat i moj daljnji rast i ukorjenjivanje u franjevačku zajednicu premješten sa prekrasnog otočića u Svetište Majke milosti na Trsat kod braće Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda gdje sam došao kao 12. član novicijatskog bratstva. O svemu dalje čitajte na stanicama ovoga časopisa koji govori upravo o tom bratstvu kojem sam se pridružio. Neka vas sve prati zagovor našega Serafskog oca koji je bio, kako smo čuli, ljubitelj križa da i mi budemo ohrabreni i poučeni njegovim primjerom ljubitelji Kristova križa koji su spremni darovanu ljubav s križa dalje dijeliti i darivati svakome tko čezne za njom... Misao vam Mira i Dobra!

fra Bojan Rizvan

► Ponosno uz serafskog oca

► Porcijunkula; upisati se mogu samo posebni

Franjevačka provincija Presvetog Otkupitelja

Rijeka Krka, tečući od Roškog slapa prema Skradinskom buku, naglo se smiruje te stvara Visovačko jezero, dužine oko 9 km. Na sredini jezera nalazi se mali otočić Visovac, po kojem je i jezero dobilo ime, površine oko 14000 m². Visovac je Gospino svetište s franjevačkim samostanom i crkvom posvećenoj Gospi Visovačkoj. Otočić okružuju visoka stabla koja nenačetljivo zatvaraju cijelinu u manje površine. Sve to pozivlje na toliko traženo povlačenje, na smirenje poniranje duha. Visovac je sna-gom svoje osobitosti privlačio mnogobrojne hodočasnike, putnike i turiste, a svojim skladom i mirom svakog oduševljava.

Novicijat na Visovcu je uspostavljen 1568. godine, koji i danas djeluje. To je godina kojom započinje život u franjevačkom redu, vrijeme kontemplacije i posebna oblika studija kojim se nastoji oblikovati razum i srce po uzoru na svetoga Franja.

Danas na Visovcu ima petorica novaka: fra Ante Bešlić, fra Mijo Grbeš, fra Mario Lemo, fra Kristijan Šilić i fra Stipe Vukadin, dva odgojitelja: fra Josip Cvitković i fra Stojan Damjanović te gvardijan fra Žarko Maretić.

► Visovac

► U Zadru na morskim orguljama

Predstavljamo

Dana 13. srpnja 2007. godina na Visovac su došli postulanti iz Imotskog s duhovnih vježbi. Već sutra dan bilo je predviđeno svečano oblačenje franjevačkog habita. 14. srpnja u 11:00 sati bila je svečana sv. Misa te obred oblačenja. Sv. Misu je predvodio vikar Provincije fra Petar Miljanović Trapo. U prigodnoj propovijedi fra Petar je novacima zaželio ustrajnost na njihovom tek započetom putu.

Kako mi provodimo dan? Svaki dan započinjemo molitvom ili sv. Misom. Tako Gospodinu želimo zahvaliti za još jedan darovani dan života te za priliku da ga još više proslavimo. Zatim u prijepodnevnim satima, od ponedjeljka do petka, imamo predavanja - školu. U skladu s tim nastojimo upoznati što je bolje moguće teologiju franje-

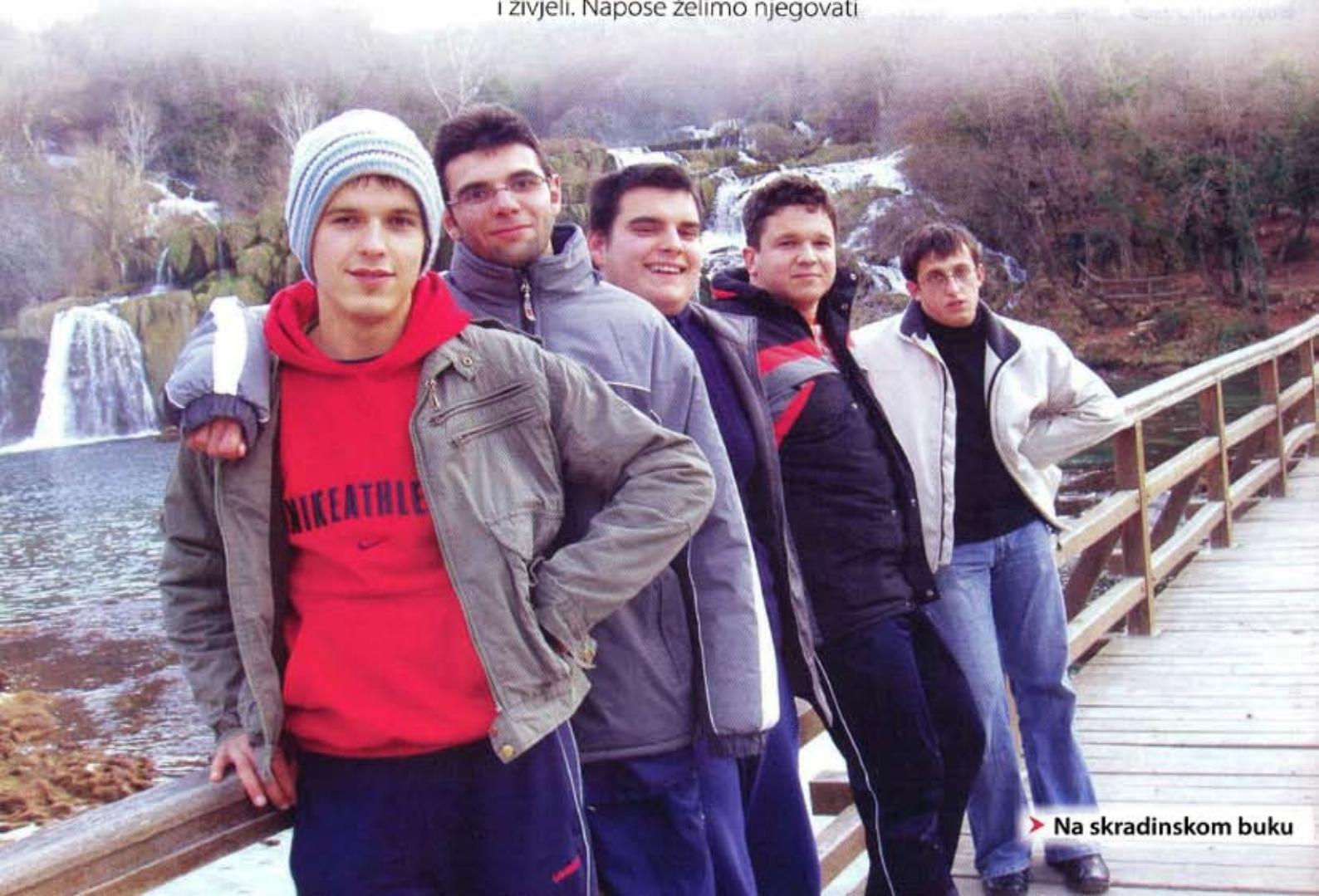

► Na nogometu

vačkog života, teologiju Pravila, duh Generalnih konstitucija, statute Reda i Provincije, franjevačku duhovnost koja se temelji na spisima sv. Franje i zdravoj tradiciji reda. Također želimo prijateljevati sa sv. Pismom, napose Evandeljem i ostalim sredstvima posvećenja kao što su Euharistija, sakramentalni život, osobna i zajednička molitva. Nastojimo što bolje upoznati povijest Reda i Provincije, kako bi svoju pripadnost velikom franjevačkom bratstvu cjelovitije prihvatili, odredili i živjeli. Napose želimo njegovati

duh liturgije u kojoj svako djelovanje nalazi utok u obliku prikazivanja i posvete života.

Budući da je naše provincijsko bratstvo pastoralno usmjereno, povremeno posjećujemo župne zajednice u kojima djeluju braća franjevci. Posebnu pozornost posvećujemo glazbenom odgoju kako bi se što bolje osposobili za pjevanje i sviranje liturgijskih pjesama. Prema tome teme i predavanja mogli bismo sažeti u pet točaka:

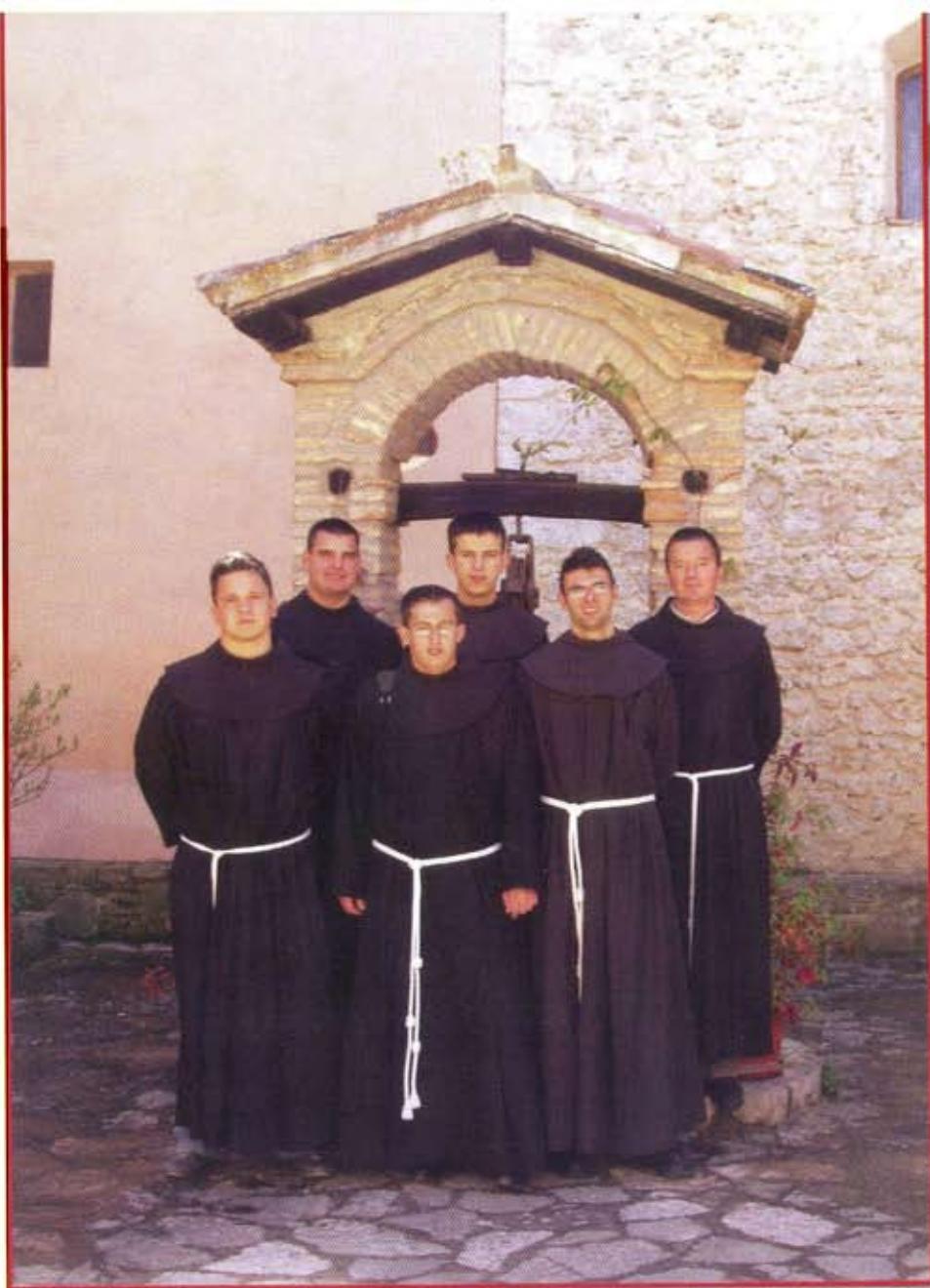
► Na skradinskom buku

1. duhovnost
2. redovništvo
3. franjevaštvo
 - Život i životopisi svetoga Franje
 - Pravilo, Konstitucije i Statuti (generalni i provincijski)
 - Franjini spisi i molitve
4. povijest Reda i Provincije
5. glazbeni odgoj
Sve na slavu Boga i Blažene Djevice Marije naše nebeske zaštitnice.

Ostatak dana također nastojimo što bolje iskoristiti. Jedan od načina jest rad, bilo u našem samostanskom vrtu ili na našem otočiću. Rad pridonosi našem tjelesnom životu i naravno, kad je riječ o radu na našem otočiću, ljestvici našeg otoka. Osim radom, ostatak dana često puta ispunjamo i sportom. Kad je govor o sportu najzastupljeniji je nogomet, ali znamo zaigrati i košarku, stolni tenis i naravno staru igru "balote". Osim toga, kako je već rečeno da je naše bratstvo pastoralno usmjereni te da posjećujemo župne zajednice u kojima djeluju naša braća franjevci, pripremili smo jednu predstavu o duhovnim zvanjima "Čežnja jednog mladog srca", želeći i na taj način privući mlade i svjedočiti. Također posjećujemo i staračke domove u okolnim mjestima te ostale zajednice, kao što su to ustanove za djecu s poteškoćama u razvoju!

Nadasve nas je razveselio odlazak u Asiz. Na tom putovanju obišli smo sva mesta franjevačkih korjena te smo i na taj način još više učvrstili svoj poziv, kako bi smo što jače i smjelije svjedočili Evanđelje Gospodina našega Isusa Krista.

Novaci s Visovca

► Na franjevačkim izvorima

► Rad u našem vrtu

Blagoslov

Blagoslovio te blagi i dobit Bog!
Ispunio te svojom snagom
da lako možeš nositi breme.

Pratio te na svim putovima tvojim
da pouzdano možeš gledati u
budućnost.

Blagoslovio tvoj rad i tvoje napore
koji ti donose radost i zadovoljstvo.

Okružio te ljudima koji su ti bliski i koji
te vole,
koji te prihvaćaju onakvim kakav jesi.

Podario ti dar skromnosti
da svako odricanje ne smatraš gubitkom.

Dao ti snagu da ostaviš ono
što nisi kada držati.

Podario ti budno srce
koje prepoznaće tragove sadašnjosti,
otvorene oči koje vide,
otvorene uši koje čuju tihe glasove,
otvorene nosnice koje osjećaju dah života,
budni smisao za otkrivanje novoga
i očuvanje staroga, da ne postane dosadno,
nježne ruke koje daju sigurnost,
snažne ruke koje pružaju zaštitu,
čvrste noge koje mogu daleko stići.

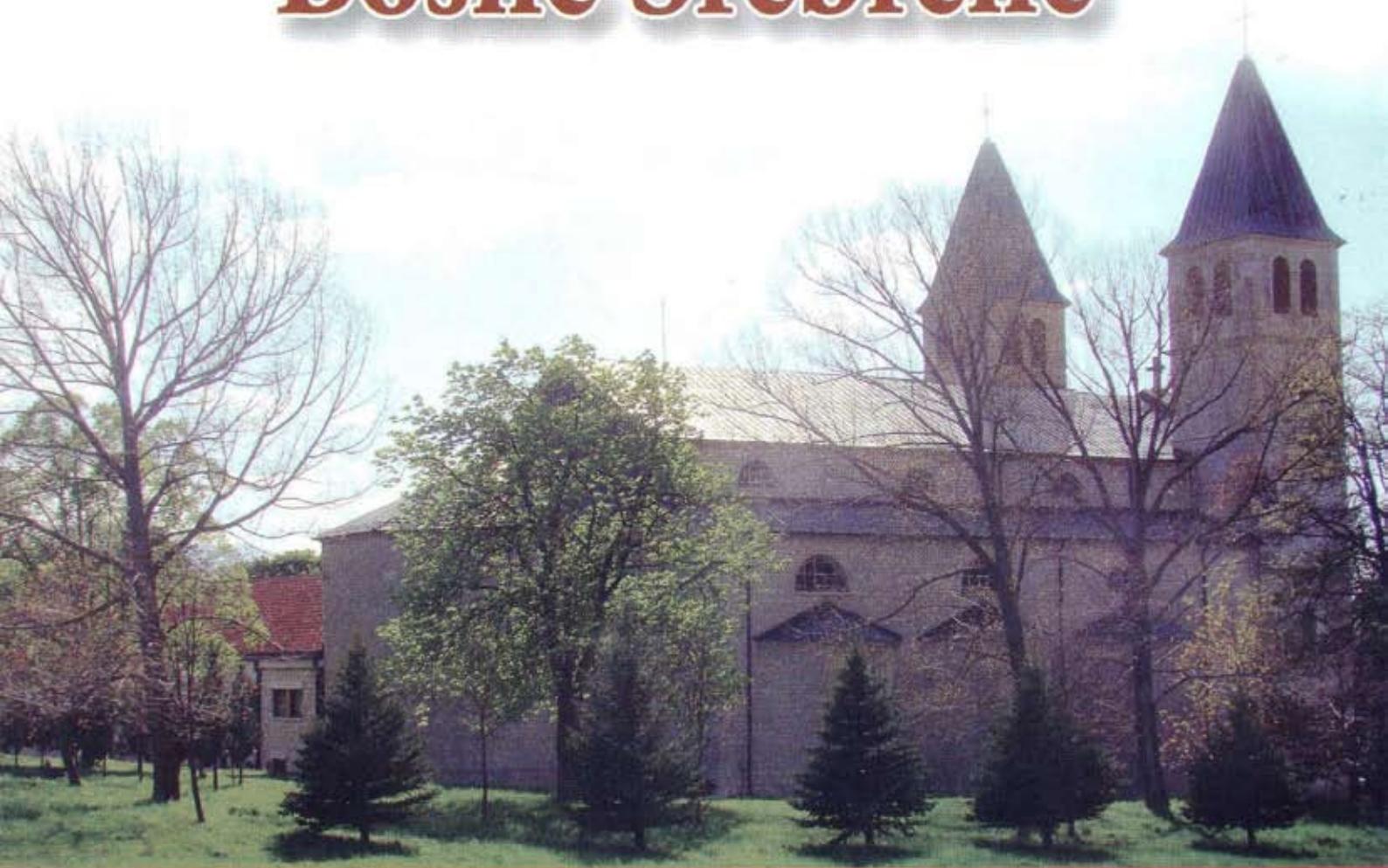
Blagoslovio te i sačuvao tako Gospodin
tvoj Bog,
da uvijek ostaneš ono što već jesi:
njegova slika.

Obasuo te svojom ljubavlji
i darovao ti mir i spasenje.

Heinz Pangels

Franjevačka provincija Bosne Srebrenе

► Gorica Livno - novicijat

Novicijat Bosne Srebrenе smješten je od 1997. na Gorici u Livnu. Veliki samostan nadopunjuje prelijepa crkva sv. Petra i Pavla koja je ponos svih katolika livanjskoga kraja. Uz samostan se nalazi novosagrađeni muzej i galerija „Gorica-Livno“ kao i bogata knjižnica.

U samostan smo došli 15. srpnja 2007. nakon oblačenja franjevačkog habita u Visokom.

Ove godine u novicijatu samo petorica, što je najmanji broj u zadnjih pedesetak godina. No kao što mnogi kažu nije važna kvantiteta nego kvaliteta. Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom smo završili nas četiri a jedan brat je došao u postulaturu, također u Visokom. Da bismo došli do novicijata morali smo proći trnovitim putem. Zahvaljujući bratskoj ljubavi i solidarnosti

jednih prema drugima, to smo nekako i uspjeli. Naš glavni zadatak ove godine jest upoznavanje franjevačkog života u zajednici.

Evo ukratko da se predstavimo zajedno s našim meštrima! Fra Matej Hodžić, župa Guča Gora, fra Velimir Frgić, župa Vitez, fra Davor Petrović, župa Vitez, fra Ivan Pilić, župa Uskoplje, naš najmlađi brat fra Mario Katušić, fra Marinko Pejić-meštar i fra Andđel-

► Obukli smo franjevački habit

ko Barun-domeštar. Naš svakodnevni život u novicijatu se sastoji od niza aktivnosti. Radni dan započinje jutarnjom molitvom i svetom Misom u 07.00 sati. Zatim slijedi doručak, a nakon toga slijede predavanja. U novicijatu proučavamo sljedeće predmete: Povijest Franjevačkog Reda i povijest naše Provincije, spisi svetog Franje i svete Klare, Pravilo i Generalne Konstitucije, povijest i teologija redovništva, glazba, metodologija i povremeno talijanski jezik. Zatim molimo Srednji čas i to je ukratko raspored prije ručka. Poslije ručka našim vrijednim sestrama pomažemo pri pranju suđa, a zatim slijedi slobodno vrijeme i rekreacija do 15:00, kada počinje studij. U 16:00 je maredna, a potom opet učenje. U 18:00 je krunica sa razmatranjem. Nakon krunice molimo Večernju molitvu sa Službom čitanja. Večera je u 19:00, te poslije molitva Povečerja. Zatim je svatko nakon obavljenog posla sloboden do 21:00, u to vrijeme se mora biti u samostanskim prostorijama (TV dvorana, teretana, stolni tenis,

► U kapeli na molitvi

► Dobri smo

► Treba netko i snijeg očistiti

čitanje različite duhovne literaturе, privatna molitva...) u 22:00 je noćni mir.

Naravno da nismo cijelo vrijeme u samostanu. Često obilazimo okolne župe Bila, Ljubuščić, Vidoši, Podhum, Šuica, gdje pjevamo, sviramo i sudjelujemo na svetoj Misi. Svake nedjelje, ako smo prisutni, u samostanskoj crkvi pomažemo zboru pri pjevanju, jer je glazba važan faktor u

našem redovničkom životu. Svakog trećeg četvrtka u mjesecu predvodimo svečano klanjanje, koje sami spremamo uz pomoć našeg meštara fra Marinka. Za ljetnih dana često idemo na izlet i kupanje na obližnju, hladnu, bistrú, a stari fratri kažu i zdravu rijeku Sturbu. Tu znamo poigrati balota, nogomet, a uz roštilj i pivo zapjevati koju narodnu pjesmu. Za Božić i Uskrs

kao i svaki put kad je potrebna neka pomoć stojimo na raspolaganju našem dragom prijatelju i župniku u Šuici fra Ljudevitu Lasti, a on nas za uzvrat svaki put velikodušno primi i počasti. Također je nezaobilazan naš susret s braćom novacima i njihovim meštrima iz Hercegovine. Kako se brinemo za svoj duhovni, tako i za svoj fizički napredak. Dva puta tjedno idemo s mladim livanjskim kapelanim u gradsku dvoranu na zajedničko igranje nogometa.

Također se možemo pohvaliti da smo sudjelovali svojim molitvama zajedno sa pravoslavnim svećenicima za jedinstvo kršćana u pravoslavnoj crkvi u Livnu. I ove godine su nas posjetili fratri iz Rame i Jajca, te smo s njima odmjerili snage u nogometu, balotama ali i u hrani i piću. Još je važno istaknuti posjetu našeg generalnog tajnika za odgoj i studij fra Massima Fusarellia i njegovog pomoćnika fra Dragana Nimca.

► Posjeta generalnog tajnika

► Izlet na Kupres

▼ Susret novaka iz Bosne i Hercegovine

Fra Massimo nas je upoznao sa stanjem odgoja i studija u cijelom Franjevačkom redu i planovima napretka u budućnosti. S puno ljubavi i razumijevanja nas je podržao u našem pozivu i dalnjem napredovanju kroz odgoj i studij.

Ovo je bio kratki prikaz našeg novicijatskog života, koji nekad i nije baš tako lagan i bajan kao što drugi fratri znaju govoriti. Ali uz Božju pomoć, uzdanje i zagonovor našeg utemeljitelja svetoga oca Franje uspijevamo hrabro koračati njegovim stopama i slijediti njegove ideale.

Sve vas srdačno pozdravljamo franjevačkim pozdravom PAX ET BONUM!!!

fra Ivan Pilić

fra Mario Katušić

fra Davor Petrović

Hercegovačka franjevačka provincija Uznesenja BDM

Ne baš tako davne 1844. g. franjevci podrijetlom iz Hercegovine dolaze u svoj kršni zavičaj, napuštajući majku iz koje smo potekli, provinciju Bosnu Srebrenu. Vremena rada i znoja, suza i boli, hrabrosti i vjere, bijahu samo neke odlike Provincije ili slikovito rečeno, prelomljene trske čemu svjedoči krv nedužnih fratara. Provincija koja ima dva obličja, jedno Feniksa, a drugo Pelikana. Pod okriljem B. D. Marije ova Provincija iz dana u dan raste jer krv mučenika sjeme je novih zvanja, vjerujemo nās. Samostan Humac u kojem je smješten novicijat ima svoju

dugu povijest, svaki kamen krije njen jedan dio, a svaki novak kada tu dođe može ponosno reći kao pjesnik *to moj, moj je dom*.

Spletom raznih okolnosti novicijat naše provincije promijenio je brojna staništa, i konačno je opet na Humcu od 2005.g. Ove godine nas je petorica u novicijatu. Skupili smo se iz raznih generacija u jednu malu franjevačku obitelj, u koju smo stupili obukavši odijelo svetoga Franje 15. 7. 2007. g. pod večernjom svetom Misom. Od nas petorice, trojica su završili postulaturu na Humcu, a dvojica Franjevačku klasičnu gimnaziju i sjemenište u Visokom.

Mi smo: fra Hrvoje Miletić (ž. Svetete ZG), fra Antonio Šakota (ž. Čitluk), fra Dario Galić (ž. Čerin), fra Goran Azinović (ž. Međugorje) i fra Ivan Marić (ž. Čitluk).

Na čelu s meštom fra Jozom krenuli smo polako, ali sigurno stopama sv. Franje. Mnoštvo je pitanja, a samo jedan odgovor - slijediti Krista u odjeći siromaška iz Asiza. Skromno i skrovito geslo našeg novicijata bijaše: treba otimati radost danima što bježe. Uistinu prvi dani novicijata bijahu takvi, puni radosti i oduševljenja, koje je u nas ponajviše ulijevao meštar fra Jozo. Ali u nedjelju 16. rujna kazaljke na satu kucaše

posljednje trenutke života našeg meštara. Taj dan smo izgubili oca i majku, jednog dobrog čovjeka, čitava čovjeka, zapravo, reče jedna umna glava, čovjek ni za dlaku manje, jer bi to značilo isto što i ne biti, ni za dlaku više, jer više od toga nema. Toga dana, kako kaže fra Jozina najdraža pjesma, **zaspalo je siroče**, fratar siromah, čovjek ispred svog vremena i vrlo ponizan. Fra Jozo, naš meštar i dobar brat fratar, bio je i ostao će zauvijek dobar duh našeg puta.

Kako kažu Latini, **tempus flevit**, vrijeme je nešto što ne možemo zaustaviti, nešto čime ne možemo ovladati, što ne možemo nadzirati. Trenuci dolaze i prolaze bez da ih mi prizivamo, dozivamo, iščekivali ih mi ili ne iščekivali oni su jednostavno tu. Nakon ovog nemilog događa-

► **Fra Jozo Vasilj**
(26. 9. 1943.-16. 9. 2007.)

ja za meštara je izabran fra Slavko Soldo. On je preuzeo jednu tešku zadaću u teškom trenutku. Naš život je krenuo dalje s meštom fra Slavkom. Ovo milosno vrijeme novicijata ispunjamo molitvom, razmatranjima, pro-

učavanjem života sv. Franje, što bi se reklo rast u dobi, mudrosti i znanju. Svaki dan započinjemo jutarnjom molitvom i sv. Misom u samostanskoj crkvi. Sve časove molimo zajedno s meštom, osim srednjeg kada molimo zajedno sa fratrima iz samostana. Svaki dan zajedno molimo Gospinu krunicu, osim subotom kada molimo Krunicu sedam radošti Blažene Djevice Marije, franjevačka krunica. Mjesečno imamo klanjanje Presvetom Oltarskom Sakramentu, a svakog petka molitvu na čast pet rana Isusovih i Put križa. Nastavu imamo svaki dan, osim petka i nedjelje. Predmete koje marljivo proučavamo su: Spisi sv. Franje, Povijest Reda i Provincije, Liturgika, Redovnička pravila, Generalne konstitucije i Statute reda, Retorika, Opo-

► Novaci i meštri s generalnim ministrom

Predstavljamo

mene sv. Franje, Glazba, Engleski jezik, Mariologija, Sveti Pismo, te Grčki i Latinski jezik. No, da ne zanemarimo *mens sana in corpore sano*, bavimo se raznim sportovima: nogomet, košarka, ping-pong, te još pokoji izmislimo, ali svakako najjači i najaktivniji sport koji nismo izmislili, je čišćenje samostana i rad u vrtu. Redovito sudjelujemo na svim važnim zbivanjima za našu Provinciju; duhovne obnove, razne godišnjice, a ove godine smo imali i veliku čast, posjet Generalnog ministra. A nedavno nas je posjetio i tajnik Reda za odgoj i obrazovanje fra Massimo Fusarelli. Humac je smješten nedaleko od našeg, zapravo svjetskog Marijanskog svetišta Kraljice mira u Međugorju, te mi nastojimo bar jedanput mjesečno otici u Međugorje, većinom idemo pješke za što nam je potrebno oko tri sata.

U ovom ritmu, ovim i drugim više ili manje sličnim djelatnostima, teče naš novicijat, dan po dan, korak po korak za sv. Franjom. Iskreni i bratski pozdrav svoj braćil! Na Humac ste uvijek dobro došli! Mir i dobro!

fra Goran i fra Ivan

► Na duhovnim vježbama pred oblačenje na grobu Dive Grabovčeve

► In vino veritas a na stazi lišće

► Fra Hrvoje marljivo skuplja

Provincija franjevaca trećoredaca glagoljaša

Mnogi se često pitaju tko su franjevci trećoredci, pa ćemo na početku na kratak način odgovoriti na to pitanje.

Provincija

Treći samostanski red svetoga Franje ima svoje povijesne i duhovne korijene u crkvenom pokorničkom redu, u pokorničkim pokretima i u svetomu Franji Asiškomu" (*Ustanove*, 1). Braća ovoga Reda „žele evanđeosko obraćenje živjeti u duhu molitve, siromaštva i poniznosti“ (*Pravilo*, 2). U okrilju pokornika koji su prihvatali taj oblik evanđeosko-pokorničkog života što ga je dao sv. Franjo, nalaze se skupine koje žive zajednički, posvećujući se molitvi, radu i djelima milosrđa. To iskustvo, koje se širilo po Europi, jače se razvijalo kad je papa Nikola IV. bulom *Supra montem* iz 1289. potvrđio *Pravilo i način života braće i sestara reda od pokore*. Od raznih franjevačkih bratstava Trećega svjetovnog reda, posebno od pojedinaca zagraničnih za savršeniji način života, nastajale su širom Europe prave samostanske zajednice, koje su u pojedinim područjima zasebno

► U samostanskom vrtu

dobivale i odobrenje i službene potvrde za svoje ustrojstvo.

Za taj pravi samostanski način života značajno je i službeno pismo pape Nikole V. *Pastoralis officii* iz 1447., kojim je više trećoredskih samostanskih zajednica u Italiji dobilo svoga vrhovnog poglavara. Budući da je red nastao u različitim vremenima i različitim pokrajinama neovisno, godina 1447. važna je utoliko što

je ta tada odobrena zajednica (samostanskih trećoredaca) jedina ostala do danas bez prekida. Toj zajednici priključila se 1602. i Provincija franjevaca trećoredaca u Hrvatskoj, premda je kao samostalna provincija postojala i nekoliko stoljeća ranije. U povijesnim izvorima zabilježeno je postojanje pokorničkog pokreta sv. Franje kod nas u Zadru već godine 1235. (usp. P. Runje, *Pokor-*

► Na hodočašću u Poggio Bustone

nički pokret i franjevci trećoredci glagoljaši /13.- 16. st./, Zagreb 2001.). Nakon osnutka samostana sv. Ivana izvan Zadra u drugoj polovici XIV. stoljeća počinje snažno širenje zajednice po sjevernoj Dalmaciji, Kvarnerskim otocima i Istri. Hrvatsku trećoredsku zajednicu proglašio je papa Siksto IV. godine 1473. samostalnom, neovisnom o jurisdikciji Male braće, dajući joj pravo na izbor vlastitog poglavara.

Nakon sjedinjenja s talijanskim zajednicama (1602.), hrvatska Provincija se mirno razvijala i brojčano rasla tijekom jednoga i pol stoljeća. Godine 1768. imala je 14 samostana i 123 člana. U doba reformnih odluka mletačke vlade, kada je zaprijetila propast Provinciji, uspio je o. Antun Juranić svojim ugledom i utjecajem

u Veneciji da se neke odredbe ne provedu.

Za Napoleonove vladavine ukinuta su tri samostana u Istri i samostan na Porozini na Cresu, a nakon 1815. jozefinistička politika i dalje je pogodovala nazadovanju Provincije. Novo razdoblje nastupilo je s provincijalom o. Josipom Dujmovićem (1863.-1878., 1883.-1887.) koji je bio rodom s Krka. Ono seže do našeg vremena i znači stalni polagani napredak.

U dvadesetom stoljeću franjevci trećoredci, počinju djelovati i u sjevernoj Hrvatskoj (Zagreb, Ogulin, Kotari nad Samoborom, Belišće, Odra i Kloštar Podravski). I poslije Drugoga svjetskog rata Provincija raste i napreduje, iako je živjela u nesklonim uvjetima socijalizma.

Širenje zajednice iz kvarnersko-zadarskog područja prema sjeveru imalo je pozitivan utjecaj na život zajednice (usp. Zbornik *Franjo među Hrvatima*, Zagreb 1976.).

„Redovnički život braće odvijao se u povijesti Provincije uglavnom u osamljenim samostanima ili u neposrednoj blizini manjih naselja. U njima se duh sv. Franje ostvarivao u pokori, djelima milosrđa i molitvi, u bogoslužju na hrvatskocrvenskom jeziku i glagoljaškoj pismenosti, u povremenom upravljanju župama, u radu i svojevrsnoj pastoralnoj povezanosti s malim čovjekom, a u novije vrijeme u misijskom, župnom, odgojno-obrazovnom i drugim oblicima apostolata“ (*Statut Provincije*, 5).

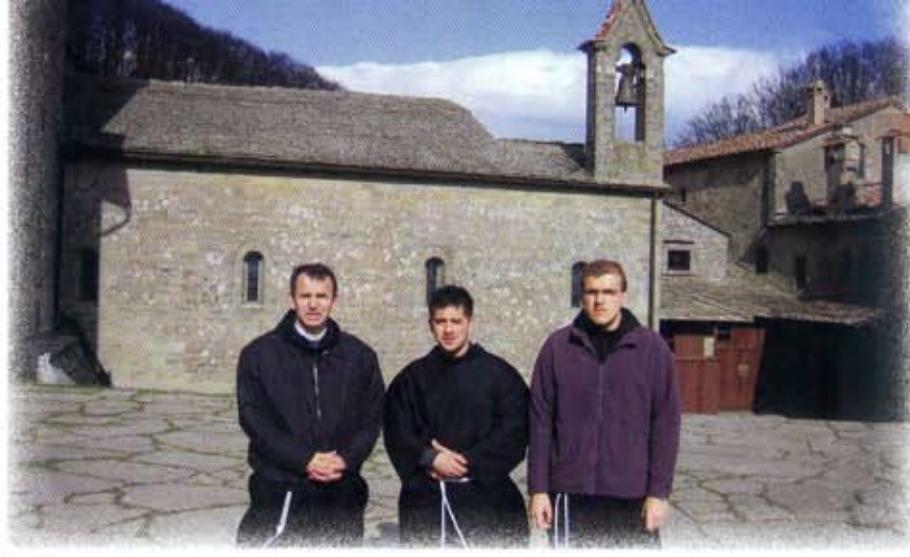
Posljednje desetljeće prošloga stoljeća bilo je, zbog Domovinskog rata i njegovih posljedica, ispunjeno teškim kušnjama za hrvatski narod i Katoličku crkvu, pa i za ovu Provinciju. Crkva je i u tim uvjetima ostala dosljedna svojem kršćanskom naučavanju i djelovanju. Naš redovnik, Šibenski biskup Srećko Badurina, u tim je teškim trenucima, kada su našom zemljom tekle suze, krv i znoj, neumorno upozoravao da je potrebno sačuvati kršćanski pogled u djelovanju i često je to isticao svojoj braći u Provinciji, koji su u njemu vidjeli čovjeka kojega je Bog poslao za to teško vrijeme u kojem je on kao osoba i pastir uistinu bio potreban. Provincija je aktivno sudjelovala u zbrinjavanju prognanika i izbjeglica u nekoliko samostana, a braća su davala čitava sebe za čovjeka, za Domovinu. Važno je da ne zaboravimo to silno razdo-

blje patnje, боли и криževa u kojem su toliki naši ljudi dali svoje živote da mi sada možemo živjeti u miru i slobodi... „Slušaj kako grmi,/ kako more pjeni,/ pitaju te jesu li zaboravljeni./ Za njih se pomoli,/ nek' mi braća znaju/ heroji se nikad ne zaboravljaju“ (M. P. Thompson).

Danas Provincija ima 15 samostana i pastoralno djeluje na 12 župa u Hrvatskoj. Sedmorica braće živi i pastoralno djeluju u inozemstvu. Provincija ima 74 člana: 64 redovnika-svećenika, jednog đakona, dva redovnička brata, jednog bogoslova sa svećanim zavjetima i šestoricu bogoslova. Ima dva novaka i osam sjemeništara. Provincija vodi Dom za stare i nemoćne osobe u Odri kraj Zagreba, uz samostan na Glavotoku (Krk) je kuća za duhovne susrete, u nekoliko samostana braće su stalno na raspolaganju za sakrament pomirenja i osobne duhovno-pastoralne susrete, nekoliko braće su profesori na Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, a neka braće su duhovni asistenti bratstvima Franjevačkoga svjetovnog reda i Franjevačke mladeži.

Novicijat

Na najvećemu otoku lijepog i plavog Jadrana, Krku, nalazi se novicijat franjevaca trećoredaca glagoljaša. U povijesnoj jezgri grada Krka, na gradskim zidinama, svoje mjesto našao je i Samostan sv. Franje. Otok i grad poznati su po središtu glagolske pismenosti, kulturnoj baštini, narodnim običajima, pjesmama i napjevima. Puni ljubavi i vjere prema Isusu i njegovoј Radosnoј vijesti i prema onome što on nudi onima

► Uspomena s La Verne

► Samostan trećoredaca u Asizu

► Na zidinama grada Krka

koji ga žele slijediti, došli smo, 25.kolovoza 2007., na ovaj otok i u ovaj grad nas dvojica novaka: Marin Matančić iz župe Kloštar Podravski i Hrvoje Per-

ković iz župe Bila kraj Livna. Naš odgojitelj fra Zvonimir Brusač doselio se zajedno s nama. Bio nam je odgojitelj i u postulaturi u Zagrebu.

Živimo jednim posve prosječnim novačkim životom. Imali smo do sada i nešto "malo" škole: Uvod u časoslov i novicijat, Uvod u kršćansku duhovnost, Uvod u redovnički život i, naravno, Franjevaštvo. Još su neki predmeti na vidiku, npr. učenje glagoljice... Sve te predmete predaje fra Zvonimir, a tu i tamo navrati i neki drugi predavač. Fra Danijel Mihatov (najstariji fratar u Pro-

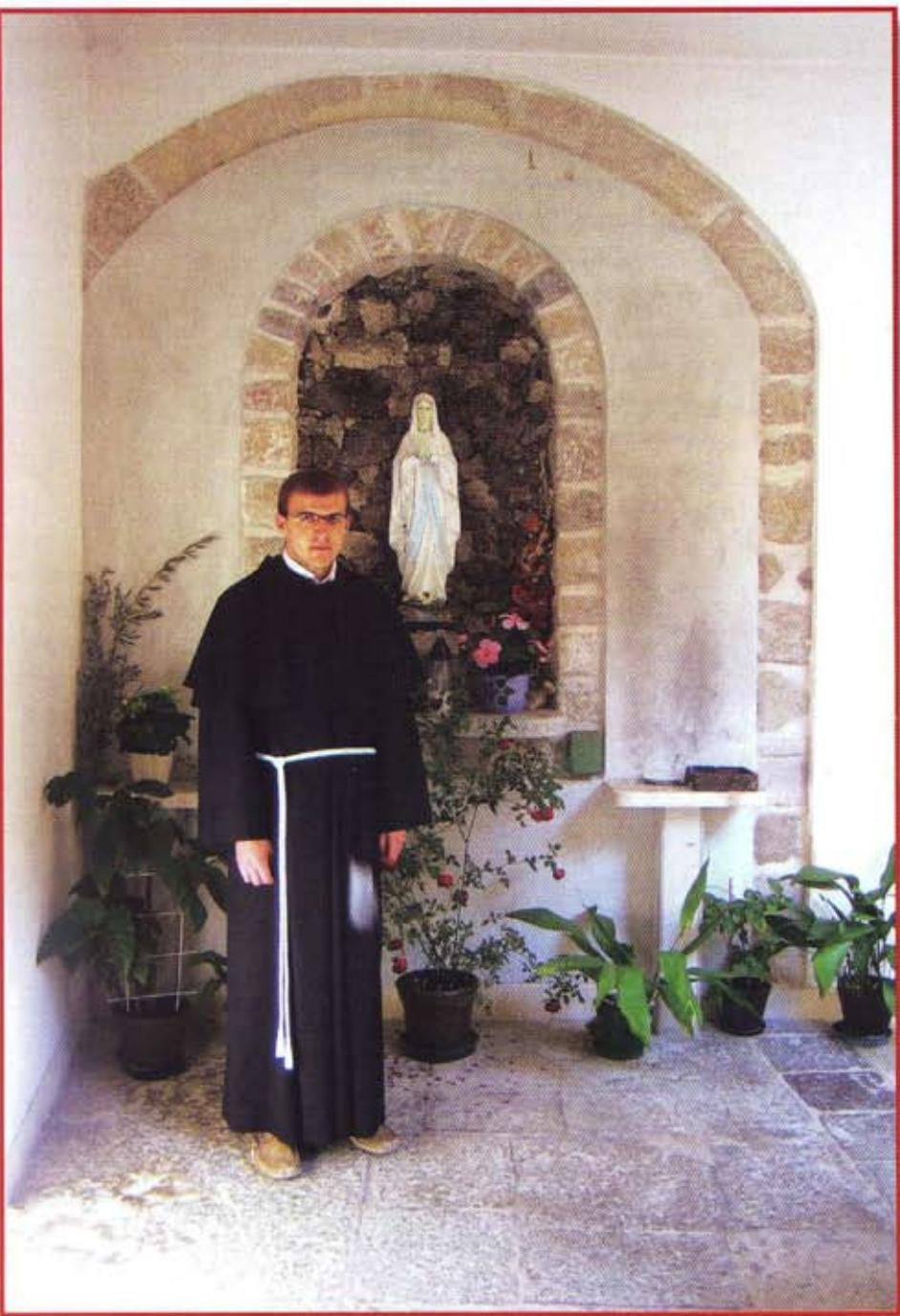
vinciji) trudi se da svoje znanje o Bibliji prenese na nas novake, fra Petar Runje pokušava u najkraćim crtama opisati povijest nastanka Trećega samostanskog Reda sv. Franje i naše Provincije. Fra Jerko Penava uveo nas je u temu susreta Franje s Riječju Boga koji mu progovara o njegovom apostolatu i evanđeoskom poslanju i, naravno, o misteriju Franjina siromaštva i materijalne sigurnosti

koja počiva na Božjoj providnosti i koja osigurava opstanak i pticama nebeskim i travi poljskoj.

Izdvojio bih neke aktivnosti u novicijatu, kao što su branje grožđa, branje i gnojenje maslina, rad u samostanskoj knjižnici... Na neke važne blagdane assistiramo Biskupu u katedrali. Par puta išli smo na ispomoć u naš Samostan sv. Jeronima u Martinšćici na otoku Cresu. Osim ovih izvanrednih aktivnosti čekaju nas naravno i redovne dužnosti u kući. Radni dan nam izgleda otprilike ovako: ustajanje u 6 sati, priprema doručka (svakog tjedna se izmjenjujemo), u 7 sati je sveta Misa s Jutarnjom, poslije Mise doručak, zatim predavanja, do podneva. Poslijepodne je odmor, studij ili razne aktivnosti, bilo u samostanu, kao što je dežurstvo na samostanskim vratima i telefonu, bilo u vrtu, razmatranje, krunica i Večernja.

Putovali smo na Studijske dane o spisima svetoga Franje, posjetili braću novake na Trsatu, bili u našim samostanima na Krku, na Glavotoku i Portu, u našem samostanu u Rijeci, sudjelovali na hodočašću u franjevačka sveštia... Gotovo svake nedjelje odemo na šetnju u neko mjesto na Krku. Tu su i svakodnevne šetnje uz prekrasno more koje nas iz dana u dan sve više zadivljuje i poziva na šetnju, a osim šetnji bit će, nadamo se, i kupanja. Pred nama je nešto više od tri mjeseca novicijata. Priprema za prvo zavjetovanje na neki način je već i počela jer zavjeti zahtijevaju malo duže razmišljanje o onome što treba odlučiti.

*Marin Matančić
i Hrvoje Perković*

► Pred Gospom Lurdskom u klastru

► Bazilika sv. Franje - nakon Mise na okupu

Hodočašće u Asiz, mjesto odakle je sve počelo ...

Hodočašće franjevačkih novaka Hrvatske i Bosne i Hercegovine u franjevačka svetišta u Italiji od 14. do 21. travnja 2008. godine

Asiz, rodni grad svetoga Franje, mjesto gdje je nastao i razvio se Franjevački red, odakle su se sinovi sv. Franje razšli po cijelome svijetu kako bi riječju i životom navještali Riječ spasenja, i ove je godine bio hodočasničko odredište franjevačkih novaka iz Hrvatske i BiH. Posebna je to milost ali i posebno razdoblje života i odgoja da kao mladi franjevački novaci posjetimo mjesta toliko važna i prisutna u svijesti svakog franjevca na početku svoga redovničkog života. Odlazak na

izvore svakako je nesvakidašnja prilika da se svatko sabere, te u poniznosti i skrušenosti svoga srca, kao pravi manji brat, moliti i razmišlja nad sobom i svojim pozivom. Ima li za to boljega mjesta od onoga gdje je sve počelo, a to je u našem slučaju Asiz i franjevačka svetišta u njegovoј neposrednoj blizini.

Hodočašće je započelo u pondjeljak, okupljanjem novaka s Krka, Humca, Livna i Visovca na Trsatu. Odatile smo u ranim jutarnjim satima krenuli put Asiza, smještenog u središnjoj Italiji,

pokrajinu Umbriji. U kasnim poslijepodnevnim satima stigli smo u Asiz praćeni lošim vremenom ali i vedrinom što smo ga napokon ugledali, grad o kojem smo toliko čuli, o njemu čitali a kako se bližilo hodočašće i intenzivno razmišljali. Odmah po dolasku smjestili smo se u kući sestara Sorele Misionarie di Maria, Madona Delle Rose, odmah iza bazilike Sv. Marije Andeoske. Naužlost zbog kašnjenja u dolasku nismo imali mogućnost imati svetu Misu u crkvici sv. Damjana, nego u pokrajnjoj kapeli, ali je svakako potrebno spomenuti da je i za nas kao i za Franju mnogo toga počelo upravo ovdje, kod crkvice sv. Damjana. Započelo

je naše hodočašće franjevačkim svetišta, duhovnim oazama koje nas stoljećima povezuju svaka na svoj način s našim osnivačem.

Prvoga dana našeg boravka u Italiji krenuli smo u obilazak franjevačkih svetišta na području Rietske doline, južno od grada Asiza. Započeli smo s posjetom Grecciu, gdje je Franjo postavio prve jaslice nesvesno stvarajući time tradiciju bez koje bi danas slavlje Božića bilo gotovo nezamislivo. Tu smo kako je to običaj prisustvovali svetoj Misi polnočki pjevajući tijekom slavlja prelijepе hrvatske božićne pjesme. Nakon Greccia uputili smo se u Fonte Colombo, mjesto značajno za dva događaja iz života Asiškog sveca. Tu je Franjo 1223. godine napisao Drugo ili Potvrđeno pravilo Reda Manje braće, koje je još i danas na snazi u čitavom Redu. Ovdje je u kolovozu 1225. godine izvršena i neuspjela operacija Franjinih očiju. Zatim je uslijedio posjet samotištu St. Maria La Foresta i Poggio Bustone, koja je svojom prisutnošću trajno obilježio Asiški siromašak.

Četvrtak, drugi dan našeg boravka u Asizu, bio je uglavnom usmjeren na Porcijunkulu, crkvicu koju je sam sv. Franjo popravio svojim rukama i mjesto gdje su se za njegova života zbili događaji koji su trajno obilježili samoga Franju ali i budućnost Reda u nastajanju. Stoga se ovu crkvicu može slobodno nazvati majkom svih franjevačkih crkava, mjestom koje je Franjo ostavio braći za okupljanje i molitvu. Svjesni te činjenice kao i same svetosti i posebnosti ove crkvice svi smo se nakon svete Mise zadržali u osobnoj molitvi i raz-

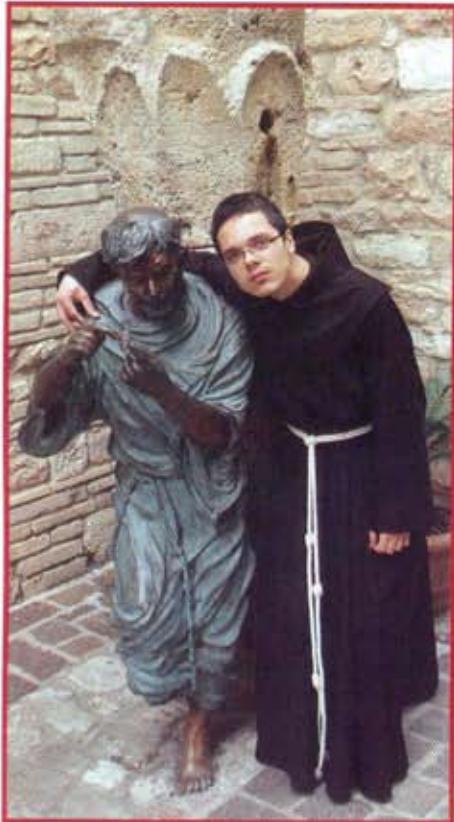
► Asiz bazilika - ulaz

► Carceri - Mir i dobro!

► Dobar dan dobri ljudi - Poggio Bustone

► E moj brate Franjo kad ću ja biti kao ti?

► Carceri - blaženi odmor

► La Verna - zajednička večer

► Raspjevni u Italiji

matranju. Slobodno poslijepodne bilo je prava prilika da braća pojedinačno i u grupama iskoriste vrijeme za neformalni posjet Asizu, kupe suvenire ili se samo zadrže u bratskom druženju i razgovoru.

Došao je i dan zajedničkog posjeta samome gradu. Posjet je započeo svetom Misom na svečevu grobu a potom smo zajednički razgledali i samu baziliku sv. Franje. Poseban interes pobudio je posjet samostanu, gdje nas je gvardijan proveo kroz najstariji dio samostana koji je sagrađen u vrijeme brata Ilike i pokazao nam impozantan samostanski refektorij. Zatim smo obišli baziliku sv. Klare praćeni kišom koja nas je često pratila tih dana. Ovdje smo neko vrijeme proveli u molitvi pred originalnim križem sv. Damjana. Upravo je kiša i bila razlog zbog kojeg u poslijepodnevnim satima nismo otišli u Carcere, samotište iznad Asiza, pješke nego smo morali taksijima ali se na povratku vrijeme proljepšalo tako da smo barem natrag išli pješke. Na povratku smo iskoristili priliku da obiđemo i katedralu sv. Rufina, koju smo zbog kiše prijepodne bili prisiljeni zaobići.

Došla je i subota, naš posljednji dan u Asizu, nakon doručka krenuli smo za samotište La Vernu, mjesto Franjine stigmatizacije. Već po samom dolasku osjećala se jedna posebnost ovoga mjesta, sama činjenica da se tu Franjo u potpunosti slobodio Gospodinu a što se očitovalo primanjem njegovih svetih rana, budila je strahopštovanje i poziv na sabranost. Smješteni smo bili u samostanu, svatko je od nas dobio svoju sobicu, pravu malu samostansku ćeliju. Samo

Reportaža

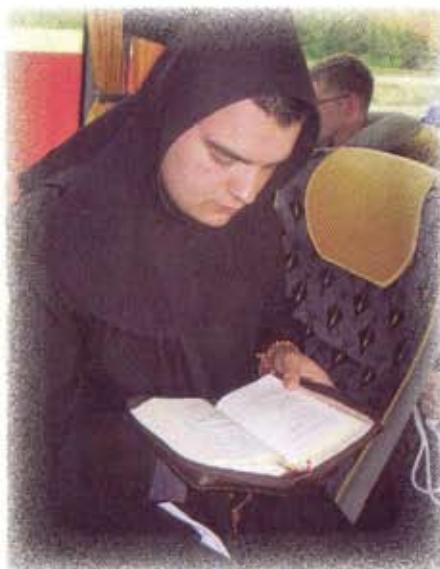
svetište smješteno je visoko u brdimu, okruženo šumom i strmim klisurama, a mir i tišina koji se očituju na svakom koraku daju poticaj za molitvu i sabranost. Jedna posebnost La Verne je i molitva Devetog časa, kod koje smo aktivno sudjelovali s domaćim fratribima i pristiglim hodočasniciма, nakon koje smo u procesiji krenuli do kapele Stigmata, mјesta gdje je sv. Franjo primio Kristove rane. Svetu Misu imali smo navečer u najstarijoj kapeli svetišta posvećenoj Sv. Mariji Andeoskoj. Večer smo proveli u zajedničkom druženju u jednoj od prostorija u samostanu kojoj je poseban čar davala vatra u kamnu.

Nedjelja, posljednji dan našeg hodočašća, odlazimo s La Verne i krećemo prema Padovi, gdje stižemo u popodnevnim satima. Nakon što smo obišli baziliku Sv. Antuna, otišli smo do svetišta prvog hrvatskog sveca sv. Leopolda Bogdana Mandića gdje smo imali svetu Misu. Dolaskom na Trsat završilo je naše hodočašće u Asiz. U ponedjeljak ujutro imali smo svetu Misu u svetištu Majke Božje Trsatske da bi nakon doručka novaci s Visovca, Humca i Livna sa svojim magistrima krenuli u svoje novičijske kuće.

U prvim trenucima po završetku hodočašća teško je bilo sabrati i posložiti brojne dojmove koje smo pojedinačno i kao zajednica donijeli sa sobom iz Asiza ali smo svi svakako bili prezadovoljni što smo svoje spoznaje o sv. Franji, franjevaštvu i vlastitom pozivu mogli upotpuniti odlaskom na mјesta gdje je sve počelo.

Tekst: fra Daniel Patafta

Fotografije: fra Zdravko Čukelj

► Bilo je i molitve

► Služite braći u veselju

► Priroda i društvo

► Zadnja riječ tehnike

► Samostan sv. Franje - u samostanskom refektoriju

Adrese novicijata

Novicijat Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda (OFM)

Trsat
Frankopanski trg 12
HR – 51 000 Rijeka
00385/ (0)51 - 452 916

Novicijat Franjevačke provincije sv. Jeronima (OFM)

Košljun
HR – 51 521 Punat
00385/ (0)51 - 854 017

Novicijat Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja (OFM)

Visovac
HR – 22 324 Drinovci
00385/ (0)22 - 775 766
novicijat@visovac.hr

Novicijat Franjevačke provincije Bosne Srebrne (OFM)

Gorička cesta bb
BiH – 80 101 Livno
00387/ (0)34 - 201 390

Novicijat Hercegovačke Franjevačke provincije Uznesenja BDM (OFM)

Trg sv. Ante 1
Humac
BiH – 88 320 Ljubuški
00387/ (0)39 - 832 583

Frančiškanski novicijat Frančiškanske province sv. Križa (OFM)

Skalniška 17
Sveta Gora
SLO – 52 50 Solkan
00386/ (0)41 - 78 18 13

Novicijat Franjevačke provincije sv. Jeronima (OFM Conv)

Samostan sv. Franje
Trg sv. Franje
HR – 51 557 Cres

Novicijat Franjevačke kapucinske provincije (OFM Cap)

Kapucinske stube 5
HR – 51 000 Rijeka

Novicijat Provincije franjevaca trećoredaca glagoljaša (TOR)

Samostan sv. Franje
Trg krčkih glagoljaša 2
HR – 51 500 Krk
00385/ (0)51 - 221 240

